

КАРЦИНОМ НА ДЕБЕЛО ЦРЕВО

ЗНАЕТЕ ЛИ КОИ СЕ СИМПТОМИТЕ?

Секоја година еден милион луѓе во светот заболуваат од карцином на дебелото црево и ректумот. Популација со највисок ризик за развој на карцином на дебелото црево се лица до 40 години, со семејна анамнеза за полипи или карцином на дебелото црево појавен пред 40-тата година од животот, особено оние со податок за полипи или карцином на дебелото црево во првото или второто колено, вклучувајќи и полусестра или полубррат. Сè за симптомите, дијагнозата и третманот ни откри проф. д-р Васко Василевски, гастроентерохепатолог од Клиничката болница „Ацибадем Систина“.

СИМПТОМИ

Она што загрижува е што симптомите се јавуваат кога карциномот е во напредната фаза од болеста, а во раната фаза нема клинички знаци. Понекогаш може да се појават: изнемоштеност, губење на апетитот, губење на телесната тежина и замор, но овие симптоми не се специфични. Типични тегоби за карцином на дебелото црево се промените во ритамот на празнењето, запек и, наизменично, пролив, болки во левата половина на стомакот и над срамната коска во форма на грчеви. Кај овие луѓе се јавува чувство на недоволна испразнетост, па имаат потреба од повторно празнење. Ако карциномот е локализиран во долните делови на дебелото црево, се појавува светлоцрвена

крв во изметот, понекогаш и во поголемо количество. Карциномот на десниот дел на дебелото црево не дава болки, ниту го нарушува празнењето туку предизвикува анемија од типот на железен дефицит заради честото микро крварење.

ДИЈАГНОЗА

Постојат т.н. скрининг програми за рано откривање на карциномот на дебелото црево. Кај лица без посебен ризик (општа популација над 50 години) овој скрининг се базира на појава на скриено крварење од дебелото црево преку изметот, поради микрокрварењата од полипите и карциномот на дебелото црево. Овој тест, познат како хемокулт 2 тест, се изведува со нанесување мало количество измет на плочка со реагенс. Потребно е да се направат три теста, на три едноподруго празнења. Златен стандард за скрининг е колоноскопијата.

Карциномот на дебелото црево најчесто се детектира лабораториски - слабокрвност со недостиг на железо и позитивни туморски маркери (CEA и CA 19-9) не се од примарна дијагностичка важност, туку имаат валидна вредност кај оперираниите болни и болните по хемотерапија.

ЛЕКУВАЊЕ НА КАРЦИНОМ НА ДЕБЕЛО ЦРЕВО

Единствениот начин на лекување карциномот на дебелото црево е хируршикиот третман, кој некогаш е потпомогнат

со дополнително лекување: онколошки третман (зрачна и хемотерапија). Целта на лекувањето е да се зголеми процентот на преживување, да се подобри квалитетот на живот и да се намали ризикот од повторно појавување на болеста. Она што е најбитно е пациентите да се дијагностицираат во раната фаза на болеста каде што со самото оперативно лекување и отстранување на дебелото црево кое е заболено од карцином, кај голем број пациенти значи трајно излекување. Пациентите ги класифицираме според стадиумот на болеста во моментот кога е дијагностицирана, односно по извршената операцијата. Повеќе од 90% од пациентите можат трајно да бидат излекувани кога болеста е дијагностицирана навреме. Најновите хируршки техники овозможуваат зголемување на преживувањето и сведување на минимум на шансите за повторно појавување на болеста. Хирургијата е терапија со која физички се отстранива канцерогеното ткиво и дел од околното ткиво со лимфните јазли кои се во близина на туморот.

Клиничката болница „Ацибадем Систина“ располага со најсофистицираниот линеарен апарат Trilogy, кој нуди можност за прецизна и ефикасна зрачна терапија за лекување на малигните тумори лоцирани во дебелото црево.